

Fundusze Europejskie
dla Pomorza

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

Załącznik

do uchwały nr 928/471/23

Zarządu Województwa Pomorskiego
z dnia 3 sierpnia 2023 r.

Strategia Inwestycyjna dla instrumentów finansowych w programie Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027 Ogólne zasady realizacji

Spis treści

Wykaz skrótów	3
1. Wprowadzenie	4
1.1 Miejsce i rola Strategii Inwestycyjnej.....	4
1.2 Uwarunkowania prawne Strategii Inwestycyjnej	6
1.3 Przesłanki zastosowania IF	9
2. Założenia realizacji Strategii Inwestycyjnej.....	11
2.1 Realizacja celów FEP 2021-2027	11
2.2 Preferencje	11
2.3 Zgodność z zasadami horyzontalnymi	12
2.4 Zasady w zakresie komunikacji i widoczności.....	13
2.5 Spójność ze wsparciem zwrotnym ze środków pochodzących z okresów 2007-2013 i 2014-2020	14
2.6 Montaż finansowy.....	15
2.7 Zarządzanie środkami powracającymi oraz przychodami z IF	15
2.8 Zapewnienie płynności funduszu powierniczego	15
3. System wdrażania	17
3.1 Model wdrażania.....	17
3.2 Monitoring i ocena Strategii Inwestycyjnej	21
4. Aktualizacja Strategii Inwestycyjnej.....	24

Wykaz skrótów

B+R	Badania i rozwój (działalność badawczo-rozwojowa)
BGK	Bank Gospodarstwa Krajowego
CP	Cel Polityki
CS	Cel szczegółowy
EFRR	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
EFS+	Europejski Fundusz Społeczny Plus
FEP 2021-2027	Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027
IF	Instrumenty Finansowe
IZ	Instytucja Zarządzająca
KE	Komisja Europejska
MFIPR	Minister Funduszy i Polityki Regionalnej
MŚP	Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa
OZE	Odnawialne źródła energii
PF	Pośrednik Finansowy (Podmiot wdrażający fundusz szczegółowy)
PFR	Pomorski Fundusz Rozwoju Sp. z o.o.
SzOP	Szczegółowy Opis Priorytetów programu Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027
UE	Unia Europejska

1 Wprowadzenie

1.1 Miejsce i rola Strategii Inwestycyjnej

Celem Strategii Inwestycyjnej dla instrumentów finansowych w programie Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027 (dalej: Strategia Inwestycyjna) jest wskazanie kierunków i zasad wykorzystania instrumentów finansowych w Programie. Strategia jest podstawą do określenia relacji między IZ FEP 2021-2027 a podmiotami zaangażowanymi we wdrażanie Instrumentów Finansowych (IF) w województwie pomorskim, m.in. w zakresie systemu realizacji, wdrażanych produktów finansowych, czy też monitorowania.

Wszystkie obszary zastosowania IF w FEP 2021-2027 wynikają z wyborów strategicznych województwa i wpisują się w politykę rozwoju opisaną w Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030¹.

Strategia Inwestycyjna jest częścią oceny ex-ante, która została przygotowana zgodnie z art. 58 ust. 3 Rozporządzenia nr 2021/1060² (Rozporządzenie Ogólne) Ocena ex-ante dla FEP 2021-2027 została przeprowadzona przez IZ FEP 2021-2027 w dwóch etapach:

I etap – przeprowadzony w okresie luty-czerwiec 2021 r., dotyczył oceny możliwości wykorzystania instrumentów finansowych w realizacji Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030 i towarzyszących jej dokumentów wykonawczych – Regionalnych Programów Strategicznych. W ramach I etapu została oszacowana luka finansowa oraz potrzeby inwestycyjne sektora MŚP, jednostek samorządu terytorialnego oraz w obszarze energetyki.

II etap – przeprowadzony w okresie grudzień 2022 r. – maj 2023 r., dotyczył przeprowadzenia badań terenowych na potrzeby opracowania metryk produktów finansowych i skonsultowania ich z potencjalnymi ostatecznymi odbiorcami wsparcia zwrotnego, co stanowiło punkt wyjścia do opracowania Strategii Inwestycyjnej.

Strategia Inwestycyjna stanowi załącznik do Umowy zawartej z Beneficjentem, wypełniając wymogi opisane w ust. 2 lit. a-d Załącznika X do Rozporządzenia Ogólnego, stanowi bowiem:

- 1) strategię inwestycyjną instrumentu finansowego, ogólne warunki planowanych produktów dłużnych, odbiorców docelowych i działania, które mają otrzymać wsparcie;

¹ Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030 przyjęta uchwałą nr 376/XXXI/21 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 12 kwietnia 2021 r.

² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej, Dz. Urz. UE L 231/19 ([EUR-lex Rozporządzenie Ogólne 2021-2027](#))

- 2) dokument odpowiadający biznesplanowi, który będzie wdrażany i który określa m.in. spodziewany efekt dźwigni, o którym mowa w art. 58 Rozporządzenia Ogólnego (obraz wdrażania dopełniać będzie treść Wniosku o Dofinansowanie, który będzie stanowił załącznik do Umowy o Finansowaniu);
- 3) wykorzystanie i ponowne wykorzystanie zasobów związanych ze wsparciem z Funduszy zgodnie z art. 60 i 62 Rozporządzenia Ogólnego;
- 4) monitorowanie i sprawozdawczość w zakresie wdrażania IF w celu zapewnienia zgodności z art. 42 i art. 50 Rozporządzenia Ogólnego.

Zakres Strategii Inwestycyjnej wynika z zapisów FEP 2021-2027.

W skład oceny ex-ante dla FEP 2021-20227 wchodzi obecnie następujące dokumenty:

- 1) „Ocena ex-ante możliwości wykorzystania instrumentów finansowych w ramach Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030 – Etap 1. Analiza dotychczasowych doświadczeń, potencjału instytucjonalnego i zapotrzebowania”

Raport zawiera analizę możliwości zastosowania instrumentów finansowych w ramach Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030 zoperacjonalizowanej w Regionalnych Programach Strategicznych. Badaniu poddano elementy określone w art. 22 ust. 3 lit. a (ii), (iii), (vii) oraz lit. d (vii) Rozporządzenia Ogólnego, tj.:

- a) dotychczasowe doświadczenia we wdrażaniu instrumentów finansowych w regionie;
 - b) występowanie niedoskonałości rynku, nieoptymalnego poziomu inwestycji i zapotrzebowania na finansowanie zewnętrzne (z uwzględnieniem wymiaru terytorialnego oraz grup docelowych) oraz przesłanek społeczno-ekonomicznych i finansowych (w tym uwzględniających długofalowe skutki kryzysu związanego z pandemią COVID-19) umożliwiających i uzasadniających zastosowanie instrumentów finansowych;
 - c) potencjał instytucjonalny oraz możliwe rozwiązania organizacyjne przy wdrażaniu instrumentów finansowych.
- 2) „Przeprowadzenie badań terenowych i analiza wyników na potrzeby opracowania Strategii Inwestycyjnej dla instrumentów finansowych w programie Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027”

Badanie stanowi drugi etap oceny ex ante instrumentów finansowych w rozumieniu art. 58 ust. 3 Rozporządzenia Ogólnego. Jego celem było dostarczenie wniosków z badań terenowych na potrzeby sporządzenia przez IZ FEP 2021-2027 Strategii Inwestycyjnej.

- 3) Strategia Inwestycyjna

Dokumenty przyjęte przez Zarząd Województwa Pomorskiego, przygotowane w oparciu o ustalenia z ww. analiz, uwzględniające wiedzę i doświadczenia z wdrażania IF zgromadzone przez IZ FEP 2021-2027.

Na Strategię Inwestycyjną FEP 2021-2027 składają się:

- 1) Ogólne zasady realizacji IF w FEP 2021-2027
- 2) Szczegółowe ustalenia dotyczące zasad realizacji IF we wskazanych Działaniach Szczegółowego Opisu Priorytetów programu Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027 (SzOP), które będą wdrażane przez trzy Fundusze Powiernicze tj.:
 - a) Strategia Inwestycyjna dla Funduszu Powierniczego I:
 - CS (i)/CP 1 – Działanie 1.2 Badania i innowacje w przedsiębiorstwach – wsparcie pozadotacyjne
 - b) Strategia Inwestycyjna dla Funduszu Powierniczego II:
 - CS (iii)/CP 1 – Działanie 1.6 Wsparcie MŚP – wsparcie pozadotacyjne
 - CS (i)/CP 2 – Działanie 2.8 Efektywność energetyczna – wsparcie pozadotacyjne
 - CS (ii)/CP 2 – Działanie 2.8 Odnawialne źródła energii – wsparcie pozadotacyjne
 - CS (vi)/CP 2 – Działanie 2.14 Gospodarka o obiegu zamkniętym – wsparcie pozadotacyjne
 - c) Strategia Inwestycyjna dla Funduszu Powierniczego III:
 - CS 4(g)/ CP 4 – Działanie 5.10 Kształcenie ustawiczne – wsparcie pozadotacyjne

Strategia Inwestycyjna jest efektem wykorzystania w praktyce zasady polityki opartej na dowodach (*evidence based*), według której wiedza i doświadczenie IZ FEP 2021-2027 oraz pozostałych interesariuszy zostały połączone w sposób usystematyzowany z wiedzą ekspercką oraz informacją pochodzącą z badań terenowych.

1.2 Uwarunkowania prawne Strategii Inwestycyjnej

Podstawę prawną wdrażania IF stanowi Rozporządzenie Ogólne. Zgodnie z art. 58 ust. 2 Rozporządzenia Ogólnego IF zapewniają wsparcie ostatecznym odbiorcom wyłącznie na inwestycje, a także kapitał obrotowy, które uznaje się jako finansowo wykonalne i które nie uzyskują wystarczającego finansowania ze źródeł rynkowych. Takie wsparcie udzielane jest wyłącznie na te elementy inwestycji, które nie są fizycznie ukończone lub w pełni wdrożone w dniu podjęcia decyzji inwestycyjnej. Zamknięty katalog inwestycji możliwych do finansowania ze środków EFRR określa art. 5 Rozporządzenia EFRR oraz art. 4 Rozporządzenia EFS+. Dodatkowo, wsparcie musi być zgodne z zasadami zamówień publicznych i pomocy państwa.

Dla wdrażania IF istotne są także przepisy art. 155 ust. 2 oraz tytułu X (w szczególności art. 208 i 209) Rozporządzenia Finansowego.

System wdrażania funduszy w perspektywie 2021-2027 na gruncie prawa polskiego w świetle rozstrzygnięć dokonanych w zawartej Umowie Partnerstwa dopełnia i reguluje ustawa wdrożeniowa. Zgodnie z art. 59 Rozporządzenia Ogólnego Instytucja Zarządzająca określa w dokumencie strategicznym warunki i zasady dotyczące wkładu z programu do IF.

Tabela poniżej prezentuje najważniejsze regulacje, które stanowią podstawę prawną dla realizacji IF w FEP 2021-2027.

Tabela 1. Podstawy prawne wdrażania IF w okresie 2021-2027 – wybór

Regulacje dotyczące Funduszy i instrumentów finansowych	Rozporządzenie Ogólne
	Rozporządzenie EFRR ³
	Rozporządzenie EFS+ ⁴
	Rozporządzenie finansowe ⁵
	Ustawa wdrożeniowa ⁶ i regulacje wydane na jej podstawie
Regulacje pomocowe	Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
	Rozporządzenie GBER nr 651/2014 ⁷
	Rozporządzenie de minimis nr 1407/2013 ⁸
	Komunikat KE dotyczący wyznaczania stóp referencyjnych i dyskontowych ⁸
	Ustawa z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej ⁹ oraz rozporządzenia wydane na jej podstawie

³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1058 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności (Dz. Urz. UE L 231.60 z dnia 30 czerwca 2021 r. ze zm.).

⁴ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1057 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+) oraz uchylające rozporządzenie (UE) nr 1296/2013 (Dz. Urz. UE L 231.21 z dnia 30 czerwca 2021 r. ze zm.).

⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii, zmieniającego rozporządzenia (UE) nr 1296/2013, (UE) nr 1301/2013, (UE) nr 1303/2013, (UE) nr 1304/2013, (UE) nr 1309/2013, (UE) nr 1316/2013, (UE) nr 223/2014 i (UE) nr 283/2014 oraz decyzję nr 541/2014/UE, a także uchylającego rozporządzenie (UE, Euratom) nr 966/2012 (Dz. Urz. UE L 193.1 z dnia 30 lipca 2018 r. ze zm.).

⁶ Ustawa z 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (Dz. U. 2022, poz. 1079).

⁷ Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu.

⁸ Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis.

⁹ tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 702 ze zm.

Pozostałe regulacje	Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹⁰ Ustawa z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych¹¹ Ustawa z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu¹² oraz obowiązujące regulacji w randze ustaw i rozporządzeń a także stosowne wytyczne właściwe dla wdrażania programów regionalnych wydane przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej
Regulacje Programowe	Program Fundusze Europejskie dla Województwa Pomorskiego 2021-2027, przyjęty decyzją wykonawczą Komisji Europejskiej nr C(2022) 8860 z dnia 7 grudnia 2022 r. Kontrakt Programowy Szczegółowy Opis Priorytetów Programu – dokument przyjęty uchwałą Zarządu Województwa Pomorskiego Nr 765/463/23 z dnia 4 lipca 2023 r. ze zm. Kryteria wyboru projektów, przyjęte uchwałą Zarządu Województwa Pomorskiego Nr 470/449/23 z dnia 27 kwietnia 2023 r. oraz zatwierdzone uchwałą Nr 4/II/23 Komitetu Monitorującego program regionalny Fundusze Europejskie dla Województwa Pomorskiego 2021-2027 z dnia 19 czerwca 2023 r. Analiza spełniania zasady DNSH dla projektu Programu FEP 2021-2027¹³ Regulaminy naboru projektów z zakresu instrumentów finansowych¹⁴

Pomocniczo mają także zastosowanie komunikaty i wytyczne publikowane przez Służby Komisji, Komisję Europejską oraz materiały zamieszczane na platformie fi-compass.

Zastosowanie mają także wszelkie przepisy o charakterze wykonawczym, uzupełniającym lub pomocniczym w odniesieniu do wymienionych regulacji ze szczególnym uwzględnieniem tych wskazanych w SzOP, obligatoryjnych dla wdrażania IF.

Zmiany wprowadzone w ww. aktach prawa lub wydanie regulacji zastępujących nie wymagają zmiany Strategii Inwestycyjnej.

¹⁰ tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 ze zm.

¹¹ tj. Dz. U. z 2022 r. poz. 1710 ze zm.

¹² Dz. U. z 2022 r. poz. 593 ze zm.

¹³ dostępna na stronie rpo.pomorskie.eu

¹⁴ dostępne na stronie rpo.pomorskie.eu

1.3 Przesłanki zastosowania IF

Instrumenty Finansowe to zwrotna forma wsparcia udzielanego w FEP 2021-2027 ostatecznym odbiorcom poprzez produkty finansowe¹⁵. W FEP 2021-2027 wdrażane będą IF w formie pożyczek, pożyczek łączonych z dotacją oraz wejść kapitałowych.

Wybór obszarów tematycznych FEP 2021-2027, w których będą wdrażane IF, wynika przede wszystkim z przesłanek obiektywnych – ekonomicznych oraz wyborów strategicznych Województwa. Warunkiem koniecznym realizacji interwencji w formie IF jest brak dostępu do finansowania na zasadach rynkowych (tzw. luka finansowa – podstawowa niedoskonałość rynku, która uzasadnia interwencję, zidentyfikowana w trakcie analizy ex ante) lub potrzeba stworzenia dodatkowych zachęt dla odbiorców w celu zwiększenia ich aktywności w danym obszarze. Warunkiem wystarczającym jest natomiast dodatnia wartość bieżąca netto inwestycji. Wsparcie dystrybuowane w formie IF jest więc zasadne w przypadku tych przedsięwzięć, które w całym cyklu życia projektu generują przychody/oszczędności wyższe od ponoszonych kosztów.

W przypadku IF, których głównym zadaniem jest wyeliminowanie luki finansowej, priorytetem będzie zapewnienie ich dostępności dla tych odbiorców ostatecznych, którzy mają utrudniony dostęp do kapitału na rynku komercyjnym lub nie mają go wcale.

Ponadto, w niektórych obszarach interwencji IF stworzą efekt zachęty. Wsparcie uzyskają przedsięwzięcia, które mają wprowadzić strumień przychodów wyższy od strumienia kosztów, jednak z uwagi m.in. na sytuację gospodarczą lub niewystarczającego działania rynku, ich realizacja może być zawieszona lub znacznie przesunięta w czasie. W takim przypadku interwencja ma na celu zachęcenie odbiorców do podejmowania działań wpisujących się w oczekiwane rezultaty FEP 2021-2027.

W CP 1, CS (i), Działanie 1.2 w obszarze wsparcia badań i innowacji przewiduje się instrument kapitałowy. Przesłanką zastosowania IF w tym obszarze jest niewystarczająco rozwinięty rynek finansowy i w konsekwencji potrzeba pobudzenia do inwestowania podmiotów prywatnych (mobilizacja kapitału prywatnego). Interwencja ma na celu wsparcie przedsiębiorstw na pierwszych etapach rozwoju, póki nie osiągną dojrzałości i ma charakter uzupełniający do działań rynku.

IF w CP 1, CS (iii), Działanie 1.6 dotyczące wsparcia MŚP, mają na celu przede wszystkim eliminację luki finansowej. Lukę finansową należy rozumieć jako wielkość niezaspokojonego popytu na zewnętrzne finansowanie przedsięwzięć inwestycyjnych, które są uzasadnione ekonomicznie. W powyższych warunkach schemat pozadotacyjny minimalizuje efekt jałowej straty (czyli ogranicza występowanie sytuacji, w której dofinansowane przedsięwzięcie byłoby zrealizowane nawet bez wsparcia ze środków publicznych). W warunkach niskiej aktywności MŚP, wynikającej w szczególności z wydłużonego okresu niepewności gospodarczej, przesłanką do zastosowania IF jest zapewnienie efektu zachęty do realizacji

¹⁵ Art. 2 pkt 16) Rozporządzenia Ogólnego.

przedsięwzięć inwestycyjnych, ale również – co wykazała ocena ex-ante – konieczność zabezpieczenia kapitału o charakterze obrotowym.

IF w CP 2, CS (i), Działanie 2.5 w zakresie wsparcia efektywności energetycznej i CS (vi), Działanie 2.14 dotyczące wsparcia w obszarze gospodarki o obiegu zamkniętym mają na celu uzyskanie efektu zachęty dla realizacji przedsięwzięć dotyczących efektywności energetycznej w budynkach wielorodzinnych, obiektach użyteczności publicznej, oraz związanych z gospodarką obiegu zamkniętego w przedsiębiorstwach. Są to również przedsięwzięcia oczekiwane w zakresie realizacji polityki rozwojowej województwa.

CS (ii), Działanie 2.8 dotyczące wsparcia OZE, związane z budową instalacji wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych, dla których przesłanką do zastosowania IF są generowane oszczędności, ale i efekt zachęty w kierunku podwyższania zdolności wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych. Analogicznie do wsparcia ukierunkowanego na efektywność energetyczną są to przedsięwzięcia oczekiwane w regionie.

Interwencja IF w ramach CS 4(g) Działanie 5.10, dotyczące kształcenia osób dorosłych, zgodnie z zapisami Kontraktu Programowego dla Województwa Pomorskiego, będzie realizowana komplementarnie względem wsparcia programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027.

2 Założenia realizacji Strategii Inwestycyjnej

Przy projektowaniu IF w FEP 2021-2027 oraz opracowaniu Strategii Inwestycyjnej, przyjęto założenia horyzontalne, służące zwiększeniu efektywności wdrażania IF. Poniżej przedstawiono kluczowe rozstrzygnięcia, które mają zastosowanie dla wdrażania IF w ramach wszystkich Działań FEP 2021-2027.

2.1 Realizacja celów FEP 2021-2027

W Strategiach Inwestycyjnych dla poszczególnych Działań SzOP zaprezentowano szacunkowy wkład IF w osiągnięcie celów FEP 2021-2027. W tym zakresie posłużono się odpowiednimi wskaźnikami produktu i rezultatu, ze szczególnym uwzględnieniem wskaźników zdefiniowanych w FEP 2021-2027 dla każdego CS, w ramach którego wdrażane są IF. Wartości docelowe wskaźników odpowiadają alokacji środków deklarowanych do KE (tzw. jednemu obrotowi) – nie obejmują więc efektów ponownego wykorzystania środków powracających od ostatecznych odbiorców w ciągu całego okresu realizacji Strategii Inwestycyjnej (tj. do 2029 r.)¹⁶.

2.2 Preferencje

Przy wdrażaniu IF przewiduje się zastosowanie katalogu preferencji tematycznych (tj. preferencji dotyczących wybranych grup ostatecznych odbiorców lub rodzajów przedsięwzięć). Są one ustalone w relacjach między Podmiotem wdrażającym fundusz powierniczy i PF, a następnie odzwierciedlone na etapie wyboru przedsięwzięć do wsparcia przez PF.

Podstawowa grupa preferencji wynika z FEP 2021-2027. Zostały one przyjęte odrębnie dla każdego CS i są współrealizowane w różnym stopniu przez IF i wsparcie dotacyjne. Preferencje z FEP 2021-2027 są stosowane w sposób selektywny – w sytuacji, gdy specyfika i ukierunkowanie IF uzasadnia wprowadzenie takiego podejścia. Dodatkowo, w uzasadnionych przypadkach, IZ dopuszcza uzupełnienie powyższego katalogu o dodatkowe preferencje, specyficzne dla poszczególnych IF.

Ww. preferencje są odzwierciedlone w parametrach wsparcia oferowanego przez PF (w szczególności w oprocentowaniu pożyczek). Wsparcie jest udzielane na warunkach bardziej korzystnych niż ma to miejsce w stosunku do grup nieobjętych preferencjami (nawet jeśli dany IF jest w całości skonstruowany na warunkach korzystniejszych niż rynkowe, Strategia Inwestycyjna zakłada jeszcze większą zachętę do pozyskania finansowania i realizacji przedsięwzięcia w obszarach preferencji).

¹⁶ IZ FEP 2021-2027 określi szczegółowe rozstrzygnięcia w zakresie zasad i warunków wsparcia udzielanego ostatecznym odbiorcom ze środków powracających do IF oraz przychodów generowanych przez IF na późniejszym etapie wdrażania Strategii Inwestycyjnych dla poszczególnych Działań SzOP.

2.3 Zgodność z zasadami horyzontalnymi

Wdrażanie IF w FEP 2021-2027 powinno odbywać się zgodnie z zasadami polityk Unii Europejskiej, w tym z poszanowaniem praw podstawowych, przy przestrzeganiu Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, a także zasadami udzielania zamówień, ochrony środowiska, politykami zrównoważonego rozwoju określonymi w art. 11 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz celami ONZ dotyczącymi zrównoważonego rozwoju, a także porozumieniem paryskim i zasadą „nie czyni poważnych szkód środowisku” – DNSH („do no significant harm”), Zasadą równości szans i niedyskryminacji, w tym ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, wiek lub orientację seksualną oraz niepełnosprawność, a także z zapewnieniem dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, z poszanowaniem Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych sporządzonej w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r.

Na każdym etapie realizacji projektów należy przestrzegać ww. zasad. W kontekście respektowania zasad równościowych tj. Zasady równości kobiet i mężczyzn¹⁷ oraz Zasady równości szans i niedyskryminacji¹⁸ przyjmuje się, że wszystkie produkty (w tym usługi) realizowane w ramach projektów w formie IF były dostępne dla wszystkich użytkowników bez jakiegokolwiek dyskryminacji.

Zarówno Podmiot wdrażający fundusz powierniczy, PF jak i odpowiednio ostateczny odbiorca jest zobowiązany do stosowania na każdym etapie realizacji projektu i odpowiednio przedsięwzięcia inwestycyjnego aktualnej wersji Wytycznych dot. zasad równościowych¹⁹.

W przypadku, gdy wnioskodawcą jest jednostka samorządu terytorialnego (lub podmiot przez nią kontrolowany lub od niej zależny), która podjęła jakiejkolwiek działania dyskryminujące, sprzeczne z zasadami, o których mowa w art. 9 ust. 3 Rozporządzenia Ogólnego, wsparcie nie zostanie jej udzielone.

¹⁷ Zasada równości kobiet i mężczyzn – wdrożenie działań mających na celu osiągnięcie stanu, w którym kobietom i mężczyznom przypisuje się taką samą wartość społeczną, równe prawa i równe obowiązki. To również stan, w którym kobiety i mężczyźni mają równy dostęp do korzystania z zasobów (np. środki finansowe, szanse rozwoju). Zasada ta ma gwarantować możliwość wyboru drogi życiowej bez ograniczeń wynikających ze stereotypów płci. Jest to również uwzględnianie perspektywy płci w głównym nurcie wszystkich procesów i działań w ramach realizacji projektów i przedsięwzięć inwestycyjnych.

¹⁸ Zasada równości szans i niedyskryminacji – wdrożenie działań umożliwiających wszystkim osobom sprawiedliwe i pełne uczestnictwo we wszystkich dziedzinach życia, bez względu na ich płeć, rasę, kolor skóry, pochodzenie etniczne lub społeczne, cechy genetyczne, język, religię lub przekonania, poglądy polityczne lub wszelkie inne poglądy, przynależność do mniejszości narodowej, majątek, urodzenie, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną

¹⁹ Wytyczne dot. zasad równościowych – Wytyczne dotyczące realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027 wydane przez MFIPR na podstawie art. 5 ust. 1 pkt. 12 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (Dz. U. poz.1079) (wersja: MFIPR/2021-2027/12(1) i kolejne).

Efekty, które powstaną w ramach wdrażania IF (np. zasoby cyfrowe, środki transportu, infrastruktura, usługi) muszą być zgodne z zasadami Uniwersalnego projektowania²⁰ – co oznacza co najmniej zastosowanie Standardów dostępności dla polityki spójności na lata 2021-2027²¹.

Modernizowane (w szczególności w przypadku przebudowy lub rozbudowy) w ramach wdrażania instrumentów finansowych obiekty lub zasoby muszą spełniać Standardy dostępności dla polityki spójności na lata 2021-2027, jeżeli pozwalają na to warunki techniczne i zakres prowadzonej modernizacji. W przypadku modernizacji budynku dostępność dotyczy tych jego elementów, które były przedmiotem finansowania.

Na każdym poziomie wdrażania oraz na każdym etapie realizacji projektów zarówno IZ FEP 2021-2027 jak i podmioty zaangażowane we wdrażanie instrumentów finansowych wdrożą mechanizmy weryfikacji zgodności projektu i przedsięwzięć inwestycyjnych z Zasadami równościowymi, w szczególności przez bieżące monitorowanie oraz kontrolę związaną z weryfikacją realizacji Zasad równościowych.

W przypadku stwierdzenia naruszeń Standardów dostępności dla polityki spójności na lata 2021-2027, podmioty wdrażające instrumenty finansowe będą zobowiązane do podjęcia stosownych działań zaradczych.

2.4 Zasady w zakresie komunikacji i widoczności

Wdrażanie IF w FEP 2021-2027 powinno odbywać się zgodnie z zasadami dotyczącymi komunikacji i widoczności określonymi w art. 50 i Załączniku IX do Rozporządzenia Ogólnego.

Zarówno Podmiot wdrażający fundusz powierniczy, PF jak i odpowiednio ostateczny odbiorca zostanie zobowiązany do stosowania na każdym etapie realizacji projektu i, odpowiednio, przedsięwzięcia inwestycyjnego aktualnej wersji Wytycznych dot. informacji i promocji²².

²⁰ Uniwersalne projektowanie – projektowanie produktów, środowiska, programów i usług w taki sposób, by były użyteczne dla wszystkich, w możliwie największym stopniu, bez potrzeby adaptacji lub specjalistycznego projektowania. Uniwersalne projektowanie nie wyklucza możliwości zapewniania dodatkowych udogodnień dla osób z niepełnosprawnościami, jeżeli jest to potrzebne. Koncepcja Uniwersalnego projektowania jest realizowana przez zastosowanie co najmniej Standardów dostępności dla polityki spójności 2021-2027;

²¹ Standardy dostępności dla polityki spójności na lata 2021-2027 – zestaw jakościowych, funkcjonalnych i technicznych wymagań, w stosunku do wsparcia finansowanego ze środków funduszy unijnych, w celu zapewnienia w szczególności osobom z niepełnosprawnościami i osobom starszym, możliwości skorzystania zarówno z udziału w projektach, jak i z efektów ich realizacji. Dla polityki spójności na lata 2021-2027 opracowano pięć standardów: szkoleniowy, informacyjno-promocyjny, cyfrowy, architektoniczny oraz transportowy. Standardy te stanowią załącznik nr 2 do Wytycznych MFiPR dot. zasad równościowych.

²² Wytyczne dot. informacji i promocji – Wytyczne dotyczące informacji i promocji Funduszy Europejskich na lata 2021-2027 wydane przez MFiPR na podstawie art. 5 ust. 1 pkt. 12 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (Dz. U. poz.1079) (wersja: MFiPR/2021-2027/17(1) i kolejne).

Zakres realizowanych działań informacyjno-promocyjnych (zapewnienie komunikacji i widoczności: oznakowanie zgodne z Księgą Tożsamości Wizualnej marki Fundusze Europejskie²³, informowanie o projekcie, w tym organizacja wydarzeń z udziałem KE, wprowadzania danych do wyszukiwarki wsparcia dla potencjalnych odbiorców wsparcia na Portalu Funduszy Europejskich, zapewnienie praw i licencji do materiałów związanych z komunikacją i widocznością dla instytucji, organów lub jednostek organizacyjnych UE) w ramach wdrażania instrumentów finansowych oraz powinności Podmiotu wdrażającego fundusz powierniczy, PF oraz ostatecznego odbiorcy wyznaczają ww. regulacje a także Podręcznik wnioskodawcy i beneficjenta Funduszy Europejskich na lata 2021-2027 w zakresie informacji i promocji²⁴. Prowadzone działania mają być zgodne ze Strategią komunikacji dla programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027²⁵ oraz Standardami dostępności dla polityki spójności na lata 2021-2027.

Na każdym poziomie wdrażania oraz na każdym etapie realizacji projektów zarówno IZ FEP 2021-2027 jak i podmioty zaangażowane we wdrażanie instrumentów finansowych wdrożą mechanizmy monitorowania i kontroli realizacji obowiązków informacyjno-promocyjnych w odniesieniu do projektów i realizowanych przedsięwzięć inwestycyjnych.

2.5 Spójność ze wsparciem zwrotnym ze środków pochodzących z okresów 2007-2013 i 2014-2020

W projektowaniu Strategii Inwestycyjnej wzięto pod uwagę, iż w tym samym czasie w województwie pomorskim realizowane są m.in. instrumenty o charakterze zwrotnym, finansowane ze środków pochodzących z instrumentów inżynierii finansowej z Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013, a także z instrumentów finansowych z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020. Pierwszy strumień środków jest zarządzany w imieniu IZ przez spółkę samorządu województwa pomorskiego, tj. Pomorski Fundusz Rozwoju sp. z o.o., natomiast drugim zarządzają równolegle Bank Gospodarstwa Krajowego, Europejski Bank Inwestycyjny oraz Pomorski Fundusz Rozwoju sp. z o.o. Projektowany system realizacji IF w FEP 2021-2027 uwzględnia powyższe uwarunkowania, a także zapewnia komplementarność różnych źródeł wsparcia będących w dyspozycji województwa pomorskiego.

²³ dostępna na stronie rpo.pomorskie.eu

²⁴ dostępny na stronie rpo.pomorskie.eu

²⁵ dostępne na stronie rpo.pomorskie.eu

2.6 Montaż finansowy

IF zaplanowane w Strategii Inwestycyjnej, sparametryzowane w Strategiach Inwestycyjnych dla poszczególnych Działań SzOP, współfinansowane ze środków EFRR i EFS+ wymagają zapewnienia min. 15% wkładu krajowego.

Obowiązek zapewnienia wymaganego współfinansowania krajowego ciąży na Podmiotach wdrażających fundusze powiernicze.

Obowiązek ten, co do zasady, dotyczy również PF (oraz inwestorów prywatnych – dla instrumentu kapitałowego), przy czym poziom środków traktowanych jako wkład krajowy będzie zróżnicowany – odpowiednio do parametrów wsparcia i skali wyzwania związanego z wdrożeniem danego IF z uwzględnieniem wymogów prawnych (np. związanych z pomocą publiczną). Należy przy tym zaznaczyć, iż ocena ex-ante wykazała ograniczony potencjał PF do zapewnienia wkładu własnego na odpowiednio wysokim poziomie (spowodowany m.in. niską kapitalizacją potencjalnych PF). Szczegółowe regulacje są określone w Strategiach Inwestycyjnych dla poszczególnych Działań SzOP.

Zakłada się również, że, co do zasady, ostateczny odbiorca nie będzie obciążony obowiązkiem wniesienia wkładu własnego do inwestycji. Podejście to może zostać zmodyfikowane, jeśli wymagają tego regulacje unijne lub krajowe (np. związane z pomocą publiczną) oraz w innych uzasadnionych przypadkach.

2.7 Zarządzanie środkami powracającymi oraz przychodami z IF

W okresie kwalifikowalności w zakresie zasad i warunków wsparcia udzielanego ostatecznym odbiorcom:

- 1) środki powracające z IF zgodnie z art. 62 Rozporządzenia Ogólnego,
- 2) przychody generowane od wkładu FEP 2021-2027
- 3) przychody ze wsparcia udzielonego ostatecznym odbiorcom zgodnie z art. 60 Rozporządzenia Ogólnego i
- 4) przychody wygenerowane na środkach wskazanych w punktach od a) do c)

będą ponownie wykorzystywane przez Podmiot wdrażający fundusz powierniczy w oparciu o Strategię Inwestycyjną dla poszczególnych Działań SzOP.

2.8 Zapewnienie płynności funduszu powierniczego

Kluczowym aspektem systemu realizacji IF w FEP 2021-2027 jest zapewnienie płynności finansowej funduszy powierniczych. Istotne znaczenie będzie miał mechanizm zaliczkowy, zaprojektowany w odniesieniu do każdego Działania FEP 2021-2027. Mechanizm ten będzie realizowany zgodnie z art. 92 Rozporządzenia Ogólnego.

IZ FEP 2021-2027 będzie analizować płynność i postęp we wdrażaniu IF we współpracy z Podmiotami wdrażającymi fundusze powiernicze w poszczególnych Działaniach SzOP.

W sytuacji wystąpienia zakłóceń płynności we wdrażaniu IF IZ FEP 2021-2027 dopuszcza wykorzystanie mechanizmu prefinansowania na poziomie poszczególnych funduszy powierniczych jak również finansowania pomostowego. Mechanizmy te mogą być realizowane z wykorzystaniem finansowania podstawionego przez Podmiot wdrażający fundusz powierniczy, jak i przez IZ FEP 2021-2027.

3 System wdrażania

3.1 Model wdrażania

IZ FEP 2021-2027 przyjęła model wdrażania IF na podstawie art. 59 ust. 3 Rozporządzenia Ogólnego, tj. z udziałem podmiotu wdrażającego fundusz powierniczy. IF w ramach FEP 2021-2027 będą ustanowione na poziomie regionalnym i zarządzane na odpowiedzialność IZ FEP 2021-2027. Wybrany model wdrażania jest również oparty na doświadczeniach i sprawdzonych rozwiązaniach zastosowanych dla IF finansowanych z EFRR w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020.

Zasady wniesienia wkładu finansowego ze środków programu na rzecz IF określa tytuł V, rozdział II w sekcji II Rozporządzenia Ogólnego oraz art. 31 ustawy wdrożeniowej.

Zamówienie może zostać udzielone:

- a) EBI;
- b) międzynarodowym instytucjom finansowym, w których państwo członkowskie posiada akcje lub udziały;
- c) publicznemu bankowi lub publicznej instytucji, ustanowionym jako podmioty prawne prowadzące profesjonalną działalność finansową, które spełniają wszystkie następujące warunki:
 - (i) brak bezpośredniego udziału kapitału prywatnego, z wyjątkiem form udziału kapitału prywatnego o charakterze niekontrolującym i nieblokującym, wymaganych na mocy przepisów prawa krajowego, zgodnie z Traktatami, oraz niewywierających decydującego wpływu na dany bank lub daną instytucję, oraz z wyjątkiem form udziału kapitału prywatnego, które nie wpływają na decyzje w zakresie bieżącego zarządzania instrumentem finansowym wspieranym z Funduszy;
 - (ii) funkcjonują w ramach mandatu z zakresu polityki publicznej przyznanego przez odpowiednią instytucję państwa członkowskiego na poziomie krajowym lub regionalnym, który to mandat obejmuje prowadzenie – jako całość lub część działalności – działań na rzecz rozwoju gospodarczego przyczyniających się do realizacji celów Funduszy;
 - (iii) prowadzą – jako całość lub część działalności – działania na rzecz rozwoju gospodarczego przyczyniające się do realizacji celów Funduszy w regionach, obszarach polityki lub sektorach, w odniesieniu do których dostęp do finansowania ze źródeł rynkowych nie jest ogólnie dostępny lub nie jest wystarczający;
 - (iv) prowadzą działania, których głównym celem nie jest maksymalizowanie zysków, ale zapewniają stabilność finansowania swojej działalności w długiej perspektywie;
 - (v) zapewniają, aby bezpośrednie udzielenie zamówienia, o którym mowa w lit. b), nie przynosiło żadnych bezpośrednich lub pośrednich korzyści działalności komercyjnej za pomocą odpowiednich środków zgodnie z mającym zastosowanie prawem;

- (vi) podlegają nadzorowi niezależnej instytucji zgodnie z mającym zastosowanie prawem;
- d) innym podmiotom, które również wchodzi w zakres stosowania art. 12 dyrektywy 2014/24/UE.

W procesie wyboru podmiotu, o którym mowa w art. 59 ust. 3 lit. d) Rozporządzenia Ogólnego zostały uwzględnione procedury prawa krajowego w zakresie zamówień publicznych.

Zgodnie z art. 42 i 43 ustawy wdrożeniowej, dofinansowaniem może być objęty wyłącznie projekt wybrany do dofinansowania, tj. spełniający kryteria wyboru projektów. Właściwym sposobem wyboru projektów realizowanych w formie instrumentu finansowego jest sposób niekonkurencyjny.

Zapisy ustawy wdrożeniowej rozróżniają wybór podmiotu wdrażającego instrument finansowy od wyboru, w sposób niekonkurencyjny, projektu realizowanego w formie instrumentu finansowego. Oba procesy – wybór podmiotu i wybór projektu – formalnie odrębne, są ze sobą powiązane i warunkują się wzajemnie.

W ramach postępowania na wybór projektów z zakresu IF w FEP 2021-2027 zostaną utworzone trzy fundusze powiernicze zarządzane przez poszczególne Podmioty wdrażające fundusze powiernicze. Zakres powierzonych im w zarządzanie poszczególnych Działów SzOP obrazuje Tabela 2.

Tabela 2. Działania SzOP wdrażane przez Podmioty wdrażające fundusze powiernicze

Podmiot wdrażający fundusz powierniczy	Działanie SzOP	Fundusz współfinansujący
Podmiot wdrażający Fundusz Powierniczy I	1.2 Badania i innowacje w przedsiębiorstwach – wsparcie pozadotacyjne	EFRR
Podmiot wdrażający Fundusz Powierniczy II	1.6 Wsparcie MŚP – wsparcie pozadotacyjne 2.5 Efektywność energetyczna – wsparcie pozadotacyjne 2.8 Odnawialne źródła energii – wsparcie pozadotacyjne 2.14 Gospodarka o obiegu zamkniętym – wsparcie pozadotacyjne	EFRR
Podmiot wdrażający Fundusz Powierniczy III	5.10 Kształcenie ustawiczne – wsparcie pozadotacyjne	EFS+

W zakresie wyboru Podmiotów wdrażających fundusze powiernicze zostały przyjęte następujące tryby:

- 1) w odniesieniu do Podmiotu wdrażającego Fundusz Powierniczy I oraz w odniesieniu do Podmiotu wdrażającego Fundusz Powierniczy III – bezpośrednio z art. 59 ust. 3 lit. c) Rozporządzenia Ogólnego;
- 2) w odniesieniu do Podmiotu wdrażającego Fundusz Powierniczy II – art. 59 ust. 3 lit. d) Rozporządzenia Ogólnego z zastosowaniem trybu zamówienia z wolnej ręki w ramach instytucji tzw. in-house ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (tj. Dz. U. z 2022, poz. 1710 ze zm.).

Zarząd Województwa Pomorskiego, w dniu 2 lutego 2023 r., podjął kierunkową decyzję o zaproszeniu do rozmów o warunkach współpracy w zakresie zarządzania IF w FEP 2021-2027 Banku Gospodarstwa Krajowego w roli Podmiotu wdrażającego Fundusz Powierniczy I i Podmiotu wdrażającego Fundusz Powierniczy III oraz Pomorskiego Funduszu Rozwoju sp. z o.o. w roli Podmiotu wdrażającego Fundusz Powierniczy II.

W trakcie realizacji FEP 2021-2027 może nastąpić zmiana zakresu współpracy z Podmiotami wdrażającymi fundusze powiernicze, wybór nowego lub zmiana Podmiotu wdrażającego dany fundusz powierniczy.

IF zaprogramowane w ramach FEP 2021-2027 będą wdrażane w podziale na trzy fundusze powiernicze o zróżnicowanej finansowo i zakresowo skali – szacunkowa alokacja środków EFRR została przedstawiona w Tabeli 3.

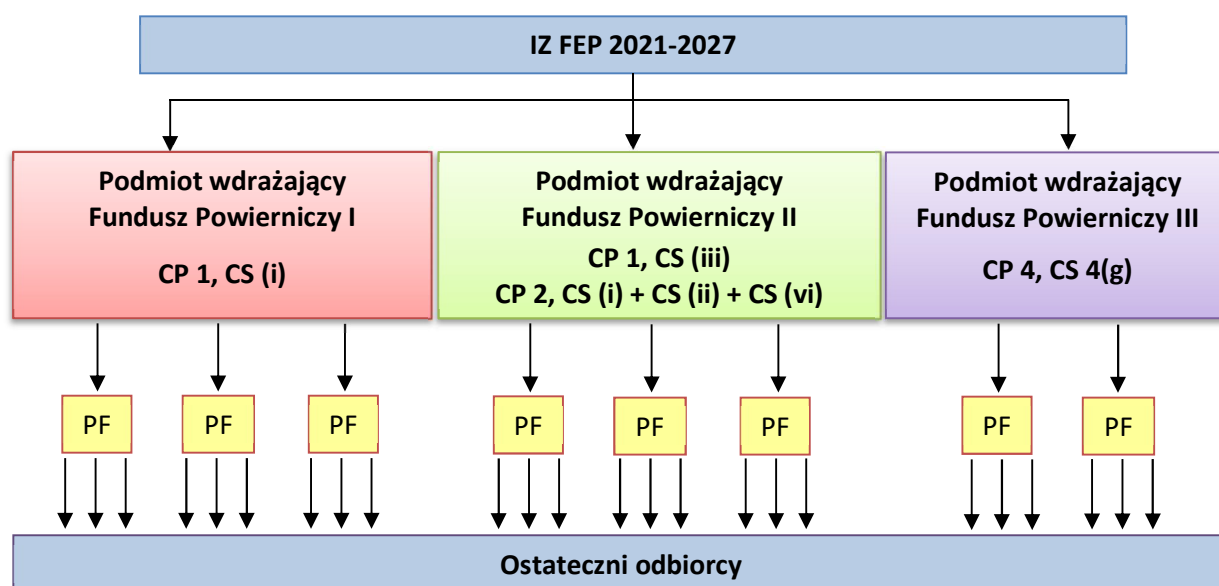
Tabela 3. Podział alokacji IF na fundusze powiernicze (mln EUR)

CP	CS	Działanie SzOP	Fundusz Powierniczy I	Fundusz Powierniczy II	Fundusz Powierniczy III
CP1	CS (i)	1.2	15 280 935	-	-
	CS (iii)	1.6	-	35 746 811	-
CP2	CS (i)	2.5	-	19 365 394	-
	CS (ii)	2.8	-	18 065 580	-
	CS (vi)	2.14	-	24 253 189	-
CP4	CS 4(g)	5.10	-	-	12 585 972
Wartość początkowa funduszu powierniczego			15 280 935	97 430 974	12 585 972
Razem			125 297 881		

Fundusz Powierniczy I (współfinansowany z EFRR) w ramach CP 1 będzie obejmować instrument kapitałowy skierowany do przedsiębiorców (CS (i)). Natomiast Fundusz Powierniczy II (współfinansowany z EFRR) w ramach CP 1 – obejmie instrumenty dłużne skierowane do przedsiębiorców (CS (iii)), a także w ramach CP 2 efektywność energetyczną (CS (i)), wsparcie w zakresie OZE (CS (ii)) oraz wsparcie MŚP w kierunku GOZ (CS (vi)). Fundusz Powierniczy III (współfinansowany z EFS+) będzie realizował wsparcie osób fizycznych (CS 4(g)), które z własnej inicjatywy chcą podnieść lub potwierdzić swoje kompetencje oraz/lub nabyć kwalifikacje.

Taka struktura (Schemat 1 poniżej) przełoży się na czytelny podział odpowiedzialności Podmiotów wdrażających fundusze powiernicze, które zostaną wybrane przez IZ FEP 2021-2027 w oparciu o ich doświadczenie i kompetencje, co pozwoli zminimalizować ryzyko wdrożeniowe i przyczyni się również do efektywnego wykorzystania potencjału instytucji finansowych specjalizujących się w poszczególnych dziedzinach tematycznych.

Schemat 1. System wdrażania IF w ramach FEP 2021-2027

Zadania związane z udzieleniem wsparcia ostatecznym odbiorcom zostaną powierzone PF, którzy będą realizować produkty finansowe odpowiednio do wymogów wynikających ze Strategii Inwestycyjnej i Strategii Inwestycyjnych dla poszczególnych Działów SzOP z uwzględnieniem bieżących uwarunkowań na rynku. W procesie wyboru PF, Podmioty wdrażające fundusze powiernicze będą się kierować kryteriami odpowiednio do specyfiki IF.

W przypadku wdrażania CP 1 w ramach CS (iii) oraz CP 2 w obszarze CS (vi) w katalogu PF znajdą się m.in. fundusze pożyczkowe oraz banki komercyjne i spółdzielcze, natomiast w CS (i) fundusze kapitałowe. W obszarze CP 2 w grupie PF wdrażających komponenty energetyczne CS (i) i CS (ii) znajdą się instytucje wyspecjalizowane, w tym finansowe (m.in. banki komercyjne i fundusze pożyczkowe). W obszarze CP 4, CS 4 (g), który jest finansowany z EFS+, katalog PF obejmie m.in. fundusze pożyczkowe, a także banki komercyjne i spółdzielcze. Z udziałem wszystkich wskazanych PF wsparcie docierać będzie do ostatecznych odbiorców, definiowanych oddzielnie dla każdego z zaprojektowanych IF.

3.2 Monitoring i ocena Strategii Inwestycyjnej

Monitorowanie i ocena realizacji Strategii Inwestycyjnej będą oparte na systemie sprawozdawczości prowadzonej narastająco przez Podmioty wdrażające fundusze powiernicze. Okresy sprawozdawcze zostaną ustalone w stosowanych umowach o finansowaniu zawartych pomiędzy IZ FEP 2021-2027 oraz Podmiotami wdrażającymi fundusze powiernicze.

Zakres gromadzonych informacji niezbędnych do przygotowywania sprawozdań z realizacji IF będzie zgodny z wymogami opisanymi w Rozporządzeniu Ogólnym w celu zapewnienia zgodności z art. 42 i art. 50.

Podmioty wdrażające fundusze powiernicze będą zobligowane do zbierania i analizowania okresowo m.in. następujących danych:

- 1) podstawowa charakterystyka odbiorców ostatecznych IF współfinansowanych z EFRR (m.in. wielkość podmiotu, miejsce prowadzenia działalności, czas prowadzenia działalności, branża, przeznaczenie wsparcia);
- 2) podstawowa charakterystyka odbiorców ostatecznych IF współfinansowanych z EFS+ (zgodnie z załącznikiem nr 1 do Wytycznych dotyczących monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów na lata 2021-2027²⁶);
- 3) zaangażowanie funduszu powierniczego w podziale na produkty finansowe i jednostkowe wsparcia;
- 4) wydatki kwalifikowalne według rodzaju produktu finansowego;
- 5) kwoty opłat za zarządzanie zadeklarowanych jako wydatki kwalifikowalne;
- 6) kwoty środków prywatnych i publicznych uruchomionych w uzupełnieniu środków pochodzących z funduszu powierniczego;
- 7) odsetki i inne przychody generowane dzięki wsparciu IF;
- 8) informacje dotyczące jakości portfela udzielonego finansowania w zakresie opóźnień w spłacie, a także w podziale na umowy wypowiedziane i niewypowiedziane;
- 9) informacje dotyczące szkodowości portfeli;
- 10) inne dane pozwalających na monitorowanie IF w odniesieniu do formy finansowania, rodzajów działalności gospodarczej, celu tematycznego, wymiaru terytorialnego oraz zakresu interwencji uzgodnione pomiędzy IZ FEP 2021-2027 i Podmiotami wdrażającymi fundusze powiernicze.

Podstawowe wskaźniki monitorowania postępu zawarto w Strategiach Inwestycyjnych dedykowanych poszczególnym Działaniom SzOP. Ponadto IZ FEP 2021-2027 może nałożyć na Podmioty wdrażające fundusze powiernicze obowiązek monitorowania dodatkowych wskaźników. Pełny pakiet sprawozdawczy zostanie uzgodniony w umowie o finansowaniu pomiędzy IZ FEP 2021-2027 a poszczególnymi Podmiotami wdrażającymi fundusze powiernicze.

Dodatkowe informacje na temat procesów zarządczych i efektów realizacji Strategii Inwestycyjnej dla poszczególnych Działań SzOP będą pozyskiwane w wyniku ewaluacji. Działania ewaluacyjne skoncentrowane będą na analizie efektywności, ze szczególnym uwzględnieniem identyfikacji barier w realizacji Strategii Inwestycyjnej, a ich celem będzie:

- 1) bieżące rozpoznanie procesów realizowanych przez podmioty zaangażowane przy wdrażaniu IF,
- 2) opis stanu realizacji przyjętych celów w stosunku do założeń,

²⁶ Wytyczne Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej dotyczące monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów na lata 2021-2027 z dnia 12 października 2022 r., sygn. MFIPR/2021-2027/8(1)

3) zaplanowanie ewentualnych działań naprawczych.

Badania ewaluacyjne (w tym ewaluację *on-going*) realizować mogą zarówno IZ FEP 2021-2027, jak i Podmioty wdrażające fundusze powiernicze w uzgodnieniu z IZ FEP 2021-2027. Wnioski i rekomendacje, które na ich podstawie zostaną sformułowane, mogą przełożyć się na propozycje zmian Strategii Inwestycyjnej oraz Strategii Inwestycyjnych dla poszczególnych Działań SzOP lub też na usprawnienie mechanizmów ich realizacji.

4 Aktualizacja Strategii Inwestycyjnej

Aktualizacja Strategii Inwestycyjnej może być podjęta przez IZ FEP 2021-2027 w każdym czasie – z inicjatywy własnej lub na uzasadniony wniosek Podmiotów wdrażających fundusze powiernicze. Jej zmiana nie wymaga zmiany Strategii Inwestycyjnych dla poszczególnych Działań SzOP.

W sytuacji pojawienia się znaczących zmian na rynku, czy uwarunkowań realizacji IF, bądź potrzeby wprowadzenia wsparcia w formie IF w nowych obszarach tematycznych FEP 2021-2027 zasadna może być aktualizacja oceny ex-ante. Decyzja o ewentualnym przeprowadzeniu aktualizacji oceny ex-ante należy do wyłącznej kompetencji IZ FEP 2021-2027. Z wnioskiem o aktualizację oceny ex-ante wraz ze stosownym uzasadnieniem mogą wystąpić do IZ również Podmioty wdrażające fundusze powiernicze.

Uzasadnienie wprowadzenia zmian do Strategii Inwestycyjnej może w szczególności odwoływać się do wniosków i rekomendacji płynących z analiz sprawozdań finansowych oraz sprawozdań rzeczowych z postępu wdrażanych IF.

IZ może samodzielnie lub na wniosek Podmiotu wdrażającego fundusz powierniczy podjąć decyzję o aktualizacji Strategii Inwestycyjnej, która może dotyczyć następujących kwestii:

- 1) odbiegający od założeń popyt na poszczególne IF, mogący prowadzić do zmiany alokacji na daną grupę instrumentów,
- 2) uzasadniona zmiana Podmiotu wdrażającego fundusz powierniczy, zakresu rzeczowego i finansowego działalności funduszu powierniczego,
- 3) problemy z wyłonieniem PF lub też niesatysfakcjonująca sprawność ich działania,
- 4) wskazywane przez PF bariery w sprawnym wdrażaniu IF,
- 5) niższa od założonej jakość portfela (związana np. z przyjętym zbyt optymistycznym poziomem ryzyka w zakresie danego instrumentu),
- 6) znaczące zmiany w sytuacji społeczno-gospodarczej województwa pomorskiego i Polski,
- 7) znaczące zmiany w regulacjach prawnych (unijnych i krajowych), w tym dokumenty robocze (np. wytyczne), wydane przez KE lub ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego,
- 8) niekorzystny wpływ IF oferowanych w ramach FEP 2021-2027 na finansowanie oferowane przez sektor komercyjny,
- 9) identyfikacja obszarów nieuzasadnionej konkurencji między IF oferowanymi przez FEP 2021-2027 a instrumentami zwrotnymi i bezzwrotnymi oferowanymi z wykorzystaniem innych środków publicznych,
- 10) konieczność ustalenia sposobu zagospodarowania Zasobów Zwróconych i odsetek przynależnych funduszowi powierniczemu,
- 11) zmiana FEP 2021-2027,

- 12) korekty wskaźników monitorowania w zakresie definicji i wartości, z zastrzeżeniem utrzymania zakładanych efektów realizacji FEP 2021-2027,
- 13) korekty i doprecyzowania zapisów rodzących wątpliwości interpretacyjne,
- 14) korekty ewidentnych pomyłek pisarskich i błędów edycyjnych.